משל ונמשל...

"ולא תאמר אני העשרתי את-אברם" (בראשית יד, כג).

ניסיון העושר ונסיון העוני.

מלך עבר פעם בלילה ליד בית בודד שהיה בנוי בקירבת יער, ושמע שבוקעים משם קולות של שירה ושמחה. המלך התקרב לאותו בית, וראה שמשפחה של עניים מרודים שמחים וצוהלים, רוקדים ושרים. הדבר עניין אותו מאד, הוא דפק על הדלת ושאל: מדוע אתם כה שמחים?

ענה לו בעל הבית: אני חוטב עצים, ומשתכר שכר זעום מאד, אך בלילה לאחר שמכרתי את העצים שחטבתי, והנני מביא לביתי מעט אוכל, כולנו שמחים מאד על כך. בלילה פורצת שמחה בלבנו על החסד הגדול שה' עושה עמנו בכל יום.

מצאו הדברים חן בעיני המלך, והוא החליט לתת לאותו אדם כד שהיו בו מטבעות זהב רבות. המלך חשב שאם בשעת העוני משפחה זו כה שמחה, בודאי עתה תגדל שמחתם מאד.

לאחר תקופה עבר שוב המלך ליד אותו בית, והנה לתמהונו הבית היה כמעט חשוך ולא נשמעו ממנו קולות שמחה. כאשר המלך התקרב לבית, הוא נוכח שבני הבית הולכים כשהם מוטרדים ללא כל שמחה. לתמהונו הגדול הסביר לו בעל הבית: אדוני המלך, מאז שהבאת לנו את הכד עם מטבעות הזהב, החלטנו שנעשה כל מאמץ כדי להשיג מטבעות נוספים שבהם נוכל למלא את הכד כולו. אולם הדבר מטריד מאד את מנוחתנו, ולמרות שאנו מקמצים מאד בהוצאות הבית, הכד אינו מלא, וגם השמחה היא מעמנו והלאה.

אמר המלך: אם כד הזהב גרם לכם לבטל את השמחה מביתכם, תנו לי אותו בחזרה, וחיזרו להיות עניים כבתחילה.

הקב"ה מעניק לאדם עושר ונכסים. מטרתה של הענקה זו היא שהאדם יודה לה' ויהיה לו פנאי רב לאסוף אוצרות רוח, תורה, תפילה ומעשים טובים, שהרי בעושרו לא יהיו לו טרדות פרנסה, וממילא זמנו יהיה פנוי לדברים שיש להם ערך אמיתי.

אולם המציאות היא שאנשים רבים מאד בהשיגם עושר, מתחילים לרדוף אחריו ומנסים להגדיל אותו. הם נעשים טרודים מאד, השמחה מתרחקת מהם וכל תועלת אמיתית לא באה לידם כתוצאה מהעושר שה' העניק להם.

באותה שעה אומר הקב"ה: אקח מהם את העושר, כדי שהם יחיו חיים פשוטים ואמיתיים ויתקרבו לרוחניות. עושר זה השמור לבעליו לרעתו, אין בו צורך כלל. ואמנם אנשים אלו שבים להיות עניים, ללא מתנת הבורא יתברך.

שיעור מוסף מדי יום ע"י מורנו ראש - הישיבה והכולל

בשעה: 18.40. **הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

מכותלי בית המדרש בימי שישי ושבת

* **ביום שישי בבוקר** שיעור עם מורנו הראש ישיבה מהשעה: 11.15 - 13.20 במסכת **בבא מציעא**, ואחרי כן תפילת מנחה. הצבור הקדוש מוזמן.
* **בליל שבת** שיעור בשעה: 21.00 - 22.00. הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה.
* **וביום השבת:** אחרי תפילת הנץ מתקיים שיעור בהלכה - בהלכות ציצית סימן **כ'**, עם הסברים למעשה ע"י מורנו ראש הישיבה (קידושא רבה אחר התפילה). **הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה.**
* **בשבת** בין השעות: 15.30 - 17.00 - שיעור כחצי שעה חומש עם פירוש **הרמב"ן, ואחרי כן ב"י ושו"ע**, ע"י מורנו ראש הישיבה. ואחרי כן בשעה 17.00 תפילת מנחה. הצבור הקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.

עמוד התפילה...

*** אי"ה מדי יום מתקיים מנין בשחרית יחד עם בחורי הישיבה הגבוהה בוגרי ישיבות קטנות מצטיינים.**
הצבור היקר והקדוש מוזמן.
קורבנות ב: 6.55. ישתבח ב: 7.30.
*** וכן מדי שבת, קורבנות ב: 7.15.**

אבות ובנים

אי"ה מדי שבת קודש, אחר תפילת מנחה בשבת קודש, מתקיים לימוד של אבות ובנים בבית מדרשנו,
הצבור הקדוש מוזמן לטעום ולהגדיל תורה ולהאדירה.

בס"ד, שיעור תורה בקרית חיים...

כמו כן, הננו שמחים להודיע לציבור הקדוש, שמתקיים שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה שליט"א מדי שבוע ביום שני בקרית חיים מערבית ברח' אברבנאל (בבית הכנסת הלבן-הקרוב לים) בהלכות שבת, מספר בן איש חי, **הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

רואים ישועה והצלחה!!!

המעוניינים לתרום לאחת מסעודות הישיבה - לעלוי נשמת נפטרים, לרפואה, להצלחה, לזווג הגון, לזרע של קיימא או הצלחה בכל העניינים, התרומה לישיבה בסך - 200 ש"ח.
ויהי רצון שבזכות החזקת התורה הקדושה, שתבורכו בכל מילי דמיטב. לתיאום בט"ל: 9847363 - 04.
או דרך בנק הדואר, מס' החשבון בבנק הדואר - 2598156.

זמני התפילות והשיעורים בימי החול לציבור הקדוש.

השיעור בכולל ערב לקהל הקדוש.
* שיעור הכנה מ: 20.30 - 21.00.

* ומהשעה: 21.00 - 22.00 שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה, במסכת חגיגה

שמירת הלשון

* מדי יום חמישי בערב בשעה: 21.45 אי"ה יתקיים שיעור מוסר בעניני שמירת הלשון.

אחר תפילת שחרית **שיעור בהלכה** ע"י מורנו ראש הישיבה **או"ח טור וב"י, ומ"ב.**

מנחה: 17.25.
ערבית ראשונה: 19.05.
ערבית שניה: 22.00.

אי"ה, בבית מדרשנו מתקיים מדי יום בשחרית תפילה כותיקין. להלן זמני הנץ החל משבת "לך לך, וירא"

יום	עלות השחר	טליתין/ ותפילין	נץ
ש	5:31:45	5:53:45	6:44:30
א	5:32:30	5:54:30	6:45:15
ב	5:33:15	5:55:15	6:46:00
ג	5:34:00	5:56:00	6:46:45
ד	5:34:30	5:56:45	6:47:30
ה	5:35:15	5:57:30	6:48:15
ו	5:36:00	5:58:15	6:49:00
ש	5:36:45	5:58:45	6:50:00
א	5:37:30	5:59:30	6:50:45
ב	5:38:15	6:00:15	6:51:30
ג	5:39:00	6:01:00	6:52:15
ד	5:39:45	6:01:45	6:53:15
ה	5:40:30	6:02:30	6:54:00
ו	5:41:00	6:03:15	6:54:45

דבר המערכת.

לכל אחינו "בית ישראל" עליה בתורה ויראת שמים, וחורף בריא ושמח.

המעונינים לזכות לתרום ל"זכוי הרבים", ע"י הוצאת עלון זה לאור, ע"י תרומה לישיבה בסך - 200 ש. עם אפשרות לפרסום, לעלוי נשמת או להצלחה בכל הענינים, או בחסות שתפורסם. אפשר לצור קשר עם המערכת בט"ל - 0527-182434
המעונינים לתרום להחזקת המוסדות: מס' חשבון בנק הדואר – 2598156 תזכו למצוות.

בס"ד

עלון 689

חכמה ומוסר

דר שבועי

מקור הברכה

עלון בעניני פרשת השבוע, מוסר, הלכה, ואגדה. בראשות הרה"ג **אברהם טוויל הכהן** שליט"א ראש הישיבה הגבוהה לבוגרי ישיבות קטנות מצטיינים וכולל אברכים - **"חכמה ומוסר"**. פעיה"ק רכסים ת"ו, רח' התאנה 2 טל' - 9847363 - 04.

פרשת לך לך.

"בגאון ובזקיפות קומה!"

היה רב אחד בתל-אביב, משיירי הדור הקודם, שהיה נוהג לטייל מידי יום ביומו בשעות בין הערביים בשדרות רוטשילד. השדרות המו אותה עת עוברים ושבים, אנשי עסקים טרודים, פנסיונרים שעיתותם בידם, ילדים משחקים ואמותיהם המשגיחות עליהם. ובתווך פסע הרב בפסיעות מדודות. דמותו התמירה, ההדורה, זקנו הכסוף היורד על פי מידותיו, הדרת פניו האצילית, האור הקורן מעיניו, גלימת החכמים הארוכה והמקל שבידו, כל אלו גרמו לכך שכל העינים הופנו לעברו, הכל פינו לו דרך וקדו קידה.

כך היה מידי יום ביומו. באותה תקופה, שח הרב לאחד ממקורביו: "אני מצווה מפי הרופאים לערוך טיול יומי באויר הצח, לבריאותי. אבל הטיול בשדרות רוטשילד עולה לי בבריאות, אני חוזר חולה יותר משיצאתי!"

"מדוע", תמה הלה.

"אומר לך, לא כך חשבנו על ארץ האבות, על עיר עברית. כשאני רואה את הילדים משחקים, תחול ברכה על ראשם, זרע ברך ה', ילדי ישראל זכים וטהורים שאין בהם חטא, יוסף ה' עליהם אלף פעמים. כשאני רואה אותם גלויי ראש, אני מזדעזע. כשאני רואה ילד יהודי אוכל בגילוי ראש, בלי ברכה, הלב נקרע..."

היה רגע של דממה, ואז שאל האיש: "אבל, רבי, מדוע איפוא הולכים אתם לטייל בשדרות רוטשילד ההומים אדם. מדוע לא תטיילו ברחוב צדדי, שקט, במנוחת ושלוות הנפש. למה לכם לצער את עצמכם?"

נתן בו הרב את עיניו הטובות ושאל: "ואלו הילדים, ילדי חמד, שלא חטאו, ילדי ישראל זכים וטהורים, מתי יראו את דמותו של רב בישראל? כיצד ידעו איך ניראו אבותיהם ואבות אבותיהם? מבין אתה, אילו היה בידינו הכח הרי חובה היתה מוטלת עלינו לצאת לרחובה של עיר בהמונינו, לזעוק ולהתריע, למחות ולקרוא תיגר על ההפקרות המשתוללת, על איבוד ערכי הנצח, על רמיסת הדת בראש כל חוצות. עתה, שאין בידינו הכח, הריני יוצא מידי יום ביומו להפגנה פרטית, הפגנת יחיד, לאמר: ראו, הננו כאן, עוד קיימים יהודים חרדים בישראל, יהודים שומרי משמרת הקודש, שומרי הגחלת!"

מרעישים הדברים, וכה נכונים. בשקט, בדרכי נועם, אך גם בגאון ובזקיפות קומה, חובה עלינו להכריז: אנחנו כאן! גאים במורשתינו, מאושרים ביחודינו, "אנחנו על המפה"! אדרבה, שכל אלו שכבר ספדו לנו, שהכינו עבורינו מוזיאונים לשימור עתיקותינו כאילו היינו מאובנים היסטוריים, שיתפוצצו! משנאה, מתסכול, ומקנאה.

"ובני ישראל פרו וירבו וישרצו ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אותם, ויקוצו מפני בני ישראל". ומפרשים רבותינו, שהם קצו בחייהם מראיית הפנים שלנו. מהכיפה שעל ראשינו, מהפיאות, מהזקן, מהפנים היהודיים... אמנם כן, כאשר גברת אחת ראתה ברחובות אדם בעל לבוש חרדי, נתקפה טירוף. בצוחות נוראות ציוותה על השומרים להרחיקו, לגרשו מן המקום! לא כלה שאת מראהו! ואנחנו, על אפם ועל חמתם, אנחנו כאן! וחובה עלינו להדגיש זאת, להבליט זאת ולהתגאות בכך!

והדברים מפורשים בביאורו של הגאון הקדוש רבינו אברהם אזולאי, זקנו של מרן החיד"א, זצ"ל, בספרו "בעלי ברית אברם" בפרשתנו: "בעצם היום הזה נמול אברהם - בא להודיענו כוחו של אברהם אבינו, שהוא מקיים מצוות בוראו בפרהסיא, לעיני הכל, בלי פחד... ונראה שהקדוש ברוך הוא ציווהו לימול בעצם היום, כדי לפרסם המצווה. וזהו שכתוב: "בעצם היום הזה - כאשר דיבר אתו אלקים"!

לך לך

*מפטירין: למה תאמר ישעיה מ'.
* אי"ה, סוף זמן ברכת הלבנה, בשבוע הבא, כל ליל יום רביעי.

זמני הדלקת נרות שבת

חיפה : 5 : 36
תל אביב : 5 : 46
ירושלים : 5 : 31

יציאת השבת

חיפה : 6 : 43
תל אביב : 6 : 44
ירושלים : 6 : 45
ר"ת חיפה : 7 : 19
ר"ת תל אביב : 7 : 20
ר"ת ירושלים : 7 : 20

וירא

* מפטירין: ואשה אחת מלכים ב' ד'.

זמני הדלקת נרות שבת

כניסת השבת

חיפה : 5 : 28
תל אביב : 5 : 38
ירושלים : 5 : 23

יציאת השבת

חיפה : 6 : 36
תל אביב : 6 : 37
ירושלים : 6 : 38
ר"ת חיפה : 7 : 11
ר"ת תל אביב : 7 : 13
ר"ת ירושלים : 7 : 10

פרשת וירא.

"על סדום ועל שכנה"

אנשי סדום נמחו מן העולם. עד כמה שידוע, בפתאומיות. ללא התראה. בני דור המבול הוזהרו מאה ועשרים שנה, נח הוכיחם בלא הפוגה. ואילו סדום נהפכה בחטף, נכחדה במטר אש וגפרית.

וכאן מתבקשת שאלה. נניח שלא היו זקוקים להתראה משום שמעשיהם מנוגדים היו למוסר האנושי הבסיסית, ומצפונם היה צריך למחות ולהוכיח. אבל מדוע דין כה נחרץ, מדוע אבדן מוחלט. השאלה מסתמכת על דברי המדרש בעניינו של קין, רוצח אחיו. היה זה רצח במזיד, ונגזרה עליו גלות כרוצח בשגגה בלבד. ומדוע? הסביר המדרש: "לא כדינם של רוצחים דינו של קין, קין הרג ולא היה לו ממי ללמוד. מכאן ואילך, כל הורג קין יהרג". אף אנשי סדום, ששמרו עושרם לעצמם "ויד עני ואביון לא החזיקו", ואמרו: "בואו ונשכח תורת רגל מבינינו", בואו נכריז שהכניסה לקבצנים אסורה, איננו חברת סעד. התל"ג בראש מעיינינו. זה מעוות, זה אכזרי ומרושע. אבל מדוע לא נידונו כשוגגים, הלא איש לא הורשע עדיין בעבירת קפיצת יד ולב, ולא היה להם ממי ללמוד!

שמא תאמר: היה להם ללמוד משכנם הגדול, מאברהם אבינו, עמוד החסד! נו, באמת. האם מישהו נתבע לכזו נדיבות? לשחוט עגל לכל אורח, כדי להאכילו לשון בחרדל? לרוץ לקראתם ולהשתחוות לפניהם, לקראם "אדונים" ולהתחנן לפניהם שיאותו להתארח בצילו? מעשיו של אברהם מופלאים הם, בכל קנה מידה. אפילו אמוראים קדושים תמהו: "אנן מאברהם ניקום וניגמר", האם נדרשים אנו ללמוד ממעשיו?! אנשי סדום, על אחת כמה וכמה!

ההמשך בעמוד הבא.

אסור לעיין בעלון זה בשעת התפילה, נא לשמור על קדושת העלון (גניזה).

המשך לפרשת: וירא.

התשובה על כך תנתן בסיפור מעשה.

קבוצה התאגדה לנסוע עם שחר לצאנז, אל הצדיק בעל ה"דברי חיים" זצ"ל. תכננו להתפלל כ"ותיקין" ולהגיע לצאנז לאחר תפילתו של הצדיק, לקבל ברכתו ולשוב מיד. להרוויח יום עבודה. שמע יהודי זקן, והביע רצונו להצטרף. כשהגיעו לצאנז, היתה שם התפילה בעיצומה. עמדו בפתח, והמתינו לסיומה. הסתכל אותו קשיש וראה יהודים מתפללים, ובכותל המזרח עומד יהודי עטוי טלית ומפזז, ורוקד, ומוחה כף, ומשורר בקול. היה המחזה מופלא בעיניו, וביקש להטיב לראות. התקדם עוד ועוד עד שעמד מול אותו יהודי נלהב, ולטש לעומתו עינים... לפתע נסק היהודי מרינתו, אחז באותו זקן, הוליכו עד לפתח בית המדרש - והשליכו החוצה...

הצדיק שב למקומו וסיים תפילתו בהתלהבות, ואותו זקן לא ידע את נפשו. כשהסתיימה התפילה עמדו הבאים בשורה. הצדיק יצא, ובירך כל אחד. כשהגיע לאותו זקן אחזו בידו, נטלו עימו עד לפתח החצר, והשליכו החוצה...

נכנס הצדיק לביתו, ואותו זקן ממרר בבכי בחוץ. נכמרו עליו רחמי הגבאי והבטיחו: "אשתדל להמליץ טוב בעדך".

נכנס אל הקודש פנימה, ואמר: "אותו זקן עומד בחוץ"... "שיסע לו לכפרו", קרא הצדיק, "איני רוצה לראותו!"

"הוא ממרר בבכי", ניסה הגבאי לעורר רחמי הצדיק. "כך נאה וכך יאה לו", פסק הצדיק.

"הוא מבקש לדעת מה פשעו ומה חטאתו", אמר הגבאי... "כך"! קרא הצדיק. "כשרואים יהודי עובד את בוראו, מתבוננים בו כאילו היה חיה נדירה בגן חיות? לא מושפעים בכהוא זה? נותרים אדישים וקרים, סקרנים ומשועשעים?! מי שלא מושפע במאומה מעבודת ה' של רעהו, מעיד בעצמו שכבה כל זיק יהודי בקרבו. איני רוצה להכירו!"

"אבל אם הוא בוכה, סימן שמשהו התעורר", ניסה הגבאי. "אם כך, הכניסו ויתברך", הסכים הצדיק...

וזו התשובה לשאלתנו: אם יש לך שכן כאברהם אבינו ואתה נשאר איש סדום, סימן שכבה כל זיק אנושיות מלבך, ואין לך תקנה... אין דורשים ממך שתהיה כמוהו. אבל שמשהו ידבק בך...

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".
שער ג פרק: כח

בקוממיות ששמרו את השביעית היו שם ניסים ונפלאות. אנחנו נשמור את השבת בכל המערכת והשבת תביא עלינו את הברכה, ואז הם יתחננו אלינו להצטרף אלינו. ראש הממשלה ישים כיפה כדי להצטרף למדינה שלנו, וכי זה שקר? זו אמת גמורה. אתם לא יודעים כמה ברכה הפסדנו בגללם, כמה שפע הלך בגללם, ושלא נחשוב שהם עושים לנו טובות.

הם מזמן רצו לגייס את הבחורי ישיבות לצבא, רק מה באמריקה הם לא יכולים, השתלשלה ס"ד. מה אתה חושב, כל המהומות של ההפגנות שעשו, מה אכפת להם, תצעק עד לשמים, אבל שם בארה"ב היו להם מהומות ויש שם כל מיני אנשים שסוגרים ברזים, וגם יש אנשים מקורבים לממשל וכו' זה הס"ד שלנו שיש בעולם איפה להרעיש עליהם מצד ההשתדלות.

ואפילו לדבר מצוה אסור להתחבר לרשע, שנאמר (משלי ג, לא): אל תקנא באיש חמס ואל תבחר בכל דרכיו. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (אדר"נ ש): אך תהי חבר לרשע אפילו לדבר מצוה. ורבו דרכי מות הנמצאים בחברת הרשעים, וכבר גלינו על העון הזה וכובד ענשו.

הגר"א אומר, שאם היו בונים את 'הבית-כנסת' בכונה טובה, מי שהיה נכנס להתפלל שם לא היה לו שום בלבול הדעת בעת התפילה. אנחנו לכאורה לא מחשיבים דברים כאלה, סבורים, זה בסה"כ קירות ותקרה, מה זה קשור לכוונת התפילה.

מסבירים לגבי המעשה שמובא על רבי חייא, (מציעא פה:) שאמר: אני עשיתי שלא תשתכח תורה מישראל, הייתי צד צבאים ושוחט אותם ומאכיל את הבשר שלהם לעניים וכו' לפי מה שהוא מספר שם שהוא התחיל 'מהזריעה', זורע פשתן ועושה מצודות...

הכוונה שלו היתה שהוא היה עושה את הכל בקדושה, ואחרי כן כשהיה מלמד את התינוק אותה קדושה היתה משפיעה עליו, ולמה? כי כל הדרך הייתה בקדושה. יש לנו נזק מזה שאנחנו מקבלים מהם כסף, זה כסף מגועל. יכול להיות שאם היינו יכולים להסתדר בלעדיהם, היינו מבינים את התוס' יותר טוב. יכול להיות שיש לנו קשיים בהבנת התוס' בגללם.

החכמה שלהם זה שהם שנונים, יש להם שכל חריף. הטפשות שלהם זה בעניני הדת. הם מצליחים לצייר לנו שהם נותנים לנו צדקות, ועוד צועקים עלינו שאנחנו שנוררים וכל מיני דברים. אבל תסתכל על החלוקה, העוולות הם עד לשמים, איך הכספים מופנים. וכשאתה קונה בית של שמונים אלף דולר יש שם אולי ארבעים אלף דולר מיסים, לא יודע כמה בדיוק, צריך לעשות חשבון. ואתה יושב כל החיים שלך וסוחט את עצמך לשלם את המשכנתא ואתה לא יוצא מזה, ובחלק מהכסף שלך הם לוקחים גויים שעלו מרוסיה ומחזיקים אותם. שבעים אחוז גויים עולים. אתם יודעים כמה מפעלים חיים רק מהחרדים. מפעלים של שתיה, מפעלים של ממתקים, מפעלים של טיטולים וכו' מאיפה יחיו? למה שמים טיטולים לכלבים? כל המפעלים של הצעצועים וכו', למי יש ילדים? למי יש משפחות גדולות? אני לא יודע אם מבחינה רוחנית הם קיימים בזכותינו, וזה פשוט מבחינה רוחנית, לא היה מדינה מזמן.

זה מזכיר לי שהגמ' מביאה שאין פורענות באה לעולם אלא בשביל עמי הארץ. ספרתי לכם לפני כמה ימים, הטילו מיסים שעשו כתר של המלך ובסוף ברחו. בסוף נשאר ת"ח אחד ושמו עליו (הכובס) והוא ברח והורידו את המיסים. כל עוד שהיה עמי הארץ היה גזירה של מיסים, נגמרו עמי הארץ, גמרנו, לא צריכים לשלם. נגמר העסק, למה? כי לא היה על מה לחול. וזה חל עליהם. אתם יודעים מה זה עשרים אלף פצועים מיום שהתחילה האינתיפדה. כל אלה יש להם קצבאות לנצח. וארבע מאות ושלוש הרוגים - היה זה מספר ישן נושן.

ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה.

בס"ד

מצא את המסתתר

לפרשת	וירא
ללא פרסים	
מצא 18 מילים בתפזורת. במאורזן, במאורגך ובאלכסון.	מצא מימרה מסתתרת .

ת	מ	כ	ח	ת	ח	צ	י	ת
ח	צ	ת	ל	צ	ע	ת	ל	ח
ת	ו	י	נ	י	ע	ב	צ	מ
צ	ח	ה	ע	ב	ש	מ	י	ת
מ	ל	ת	י	ב	י	ש	מ	צ
ת	י	ח	צ	מ	ע	ט	צ	ב
ס	צ	ב	מ	ה	ת	י	ו	ח
י	ח	ר	ת	י	ה	צ	ת	י
ת	א	צ	כ	ה	ל	ר	ח	ל
ת	ל	י	נ	כ	י	ת	ה	צ
נ	ו	ד	צ	י	ת	א	ר	ח
מ	ע	ס	ת	ק	צ	ס	ה	ל
ש	ג	י	כ	ל	י	ח	כ	ת
י	נ	צ	ת	ח	ה	ד	ב	מ
ת	ה	ח	מ	י	ל	ת	צ	י
י	ה	פ	ל	צ	ח	מ	ש	ת
צ	ר	א	ס	י	ח	ש	י	מ
י	מ	ר	צ	ת	ת	צ	א	ד
צ	ע	נ	ת	ל	ס	מ	ח	ס
ח	ת	י	ח	ב	י	ת	צ	י

ממרא	תספה	צדיק
אשחית	בלתי	עדנה
ארח	משתה	מצות
סדם	צמח	מלח
עמרה	ככר	ההרה
כסות	שמנת	פארן

האם מצאת את המשפט:

חכם עצל בעיניו משבעה משיבי טעם

מאת : משלי .

בס"ד
אלוניין בחבורתא לשלוח: קח פסק זמן..
הבוקר/ צהרים/ערב ?
או שבת אי"ח?
בישיבת 'חכמה ומוסר' שכונת בנה ביתך רח' התאנה 2 רכסים.
בנשיאות הרה"ג אברהם טוויל הכהן שליט"א ראש הישיבה.
לפרטים : הרב נתנאל יהב , טל' : 7124735 - 052 .
* שבתות האירוח מיועדות רק לרווקים.
בימי שני מדי שבוע מתקיים שיעור מפי ראש הישיבה שליט"א בשעה 19:45 בבית הכנסת הלבן ברח' אברבנל, בקרית חיים מערבית.
בכל יום שני בשעה 20:15 מתקיים שיעור תורה בביהכנ"ס "נצר יעקב" ברח' ט'רניחובסקי 9, קרית בנימין קרית אתא. ע"י אחד מרבני הישיבה.

מעשה

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

גדול היה אברהם אבינו עליו השלום, נביא לה', מרכבה לשכינה. ועם כל זאת לא לעצמו דאג, אלא פעל להכניס רבים תחת כנפי השכינה, לזכותם בידיעת האמת, ולהנחילם חיי אורה.

גדול היה מורינו **רבי יהודה צדקה זצ"ל,** גאון וצדיק, למד ולימד בישיבת "פורת יוסף" שבראשה עמד. ועם כל זאת פעל לזכות עוד ועוד, דרש דרשות לקירוב רחוקים, והשיב רבים מעוון. פעם הגיע בחור עני מבגדד, בן להורים עניים, ונפשו חשקה בתורה. בא לפני מורינו רבי יהודה צדקה, ואמר: "חייב אני לפרנס את הורי, בדין היה שאצא לעבוד. אבל אני רוצה כל כך ללמוד תורה! אם תנתן לי הקצבה דלה, אפרנס בה את הורי העניים כדי חייהם, ואקדיש חיי לתורה הקדושה!"

התרגש רבי יהודה למסירות נפש זו. אך מה יעשה, וקופת הישיבה ריקה. אין איפוא לקבל תלמיד נוסף! בכל זאת, כינס את וועד פרנסי הישיבה והביא בפניהם את עניינו של התלמיד. אמרו: "מצטערים, קשים הזמנים, ואין ביכלתנו להענות לבקשה. אין תקציב."

קם ואמר: "אם כן, קזזו ממשכורתי - ותקבלוהו."

שמע הרב בן ציון חזן זצ"ל, מחברי הוועד, קם גם הוא, ואמר: "חצי - ממשכורתו, וחצי - משכרי!" הסכימו, והבחור התקבל. הוא לא ידע על הקרבתו של ראש הישיבה למען קבלתו. אבל עזה היתה התקשרותו לתורה, מתמדת היתה שקידתו וברוכים היו כשרונותיו, והוא עלה מעלה מעלה במעלות התורה עד שהיה למורה הוראות בישראל. והיה ראש הישיבה שמח שמחה גדולה, באמרו: זה המקח הטוב ביותר שעשיתי מעודי - טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף"!

הלכות: על איזה הצלה מברכים 'שעשה לי נס' ועל איזה מברכים 'הגומל'.

א. על איזה הצלה מברכים 'שעשה לי נס' ועל איזה מברכים 'הגומל'.

סעי' ט', שו"ע: יש אומרים שאינו מברך אלא בנס שהוא יוצא ממנהג העולם, אבל נס שהוא מנהג העולם כגון שבאו גנבים בלילה ובא לידי סכנה וניצול וכיוצ"ב אינו חייב לברך ויש חולק. וטוב לברך בלא שם ומלכות. ומ"מ בשעה שאירע לו ההצלה צריך לברך ברכת הגומל, דבברכת הגומל לא קפידינן כולי האי שיהיה נס גמור, וכדלקמן סוס"י רי"ט וכו' (- מ"ב סקל"א), ועיין היטב בכל דברי השו"ע משנ"ב ושעה"צ וביה"ל הכא ובסוס"י רי"ט, ומסקנת הדברים עפ"י דבריהם ודברי שאר גדולי האחרונים נחלק לשבעה אופנים.

אופן א: מי שהיה במצב של סכנה (אפילו אינה סכנה ודאית) ונעשה לו נס באופן היוצא לגמרי מגדר ההנהגה הטבעית של העולם, וכהא דמר בריה דרבינא (ברכות נ"ד א) שהלך במדבר וצמא למים, ונעשה לו נס ונברא לו מעין מים, לדברי הכל מברך הגומל, ומברך על הנס בכל פעם שרואה מקום הנס.

אופן ב: מי שהיה במצב של סכנה ודאית, דהיינו שעפ"י דרך הטבע אדם הנמצא במצב כזה או במקום אסון כזה אחת דתו למות, ובחמלת ה' עליו יצא משם בחיים.

וכגון מי שפגשוהו חיות טורפות, נחשים ועקרבים הממתים, והיה השהות בידם להמיתו, ועפ"י דרך הטבע אין אדם יכול לימלט חי ממלתעותיהם.

ובכלל זה בני אדם אשר המה כחיות טורפות, דהיינו ליסטים רוצחי נפשות (מחבלים וכדו') אשר עפ"י דרך הטבע אין יוצאים מידיהם חי.

וכן מי שנפלה עליו מפולת של בנין או כותל, או שנפל ממקום גבוה, ובאופן שעפ"י דרך הטבע אין הסבר כלל איך ניצול אדם זה.

וכן כל כיוצא בזה, וכגון מי שהיה מעורב בתאונת דרכים או בפיגוע תופת באופן שעפ"י דרך הטבע ולהערכת מומחים אין אדם ניצול ממנה, או שזרקו עליו אבנים הממיתות או ירו עליו חיצי מות, ובמשך זמן מה לא היה לו מקום מסתור, ועפ"י הטבע אין אדם ניצול מאש תופת כזו.

בכל אלו יש לו לברך הגומל, וכשרואה מקום הנס משלושים יום לשלושים יום מברך 'שעשה לי נס במקום הזה'. אך בכל אלו והדומה להם יש לעשות שאלת חכם (לענין ברכת שעשה לי נס), כי לפעמים אין זה מצב של סכנת מות ודאית, אלא קרוב למיתה, ואז אין מברכים על הנס אא"כ ההצלה היתה בדרך פלאית (וכדלהלן אופן ד').

אופן ג: מי שהיה במצב של סכנה, אך לא במצב של מות ודאי, דהיינו שעפ"י דרכי הטבע שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו מצוי שאדם ניצול ממקרים רעים כאלו.

וכגון שנפגש עם חיות טורפות או נחשים וכדו' אשר עפ"י דרך הטבע אינו הכרחי שיהרוג אדם, או שבאו עליו (או תפסוהו) ליסטים ושודדים וכדו' אשר מצוי שמשחררים את האיש מבלי להורגו נפש אלא מסתפקים בנטילת ממונו וכיוצב"ז.

וכן בנפל עליו מפולת או היה מעורב בתאונת דרכים, או זרקו עליו מעט אבנים או ירו עליו מספר מועט של חיצי מות מכלי יריה באופן שמצוי עפ"י גדרי הטבע שאדם ניצול מכך, ובכלל זה חייל שהשתתף במלחמה, בכל אלו אינו מברך על הנס, אלא מברך הגומל כיון שחייו היו בסכנה, או בחשש סכנה.

אך אם בכל אלו הצלתו היתה באופן מופלא של השגחה פרטית, דינו כדלהלן (אופן ד').

אופן ד: ובכל אותם ציורים ודוגמאות שהבאנו לעיל, אם היה באופן שראה את הסכנה ההולכת ומקרבת אליו, ובדרך טבעית מצויה מילט נפשו ע"י מנוסה משם או הכנסו למקום מוגן וכדו', ולא ניזוק כלל.

וכגון, ראה חיה טורפת נחש ועקרב מתקרבים לעברו, רוצחי נפשות מכוונים אבנים או כלי יריה לעברו, רכב השועט לעברו, ובדרך טבעית מצויה הסיט עצמו לצד או שמצא מחסה ומסתור, או אנשים אשר סביבו שהיה בידם האפשרות להבריח או להרוג את אלו הרוצים להורגו עשו כן.

בכל אלו והדומה להם אינו מברך לא הגומל ולא שעשה לי נס, אלא יודה להשי"ת באחד מהדרכים דלהלן (אופן ו').

ההמשך יובא בעוד כשבועיים אי"ה.